

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები

*ჰუმანიტარულ და სოციალურ-პოლიტიკურ მეცნიერებათა
მეცნიერებათა სერია*

XX

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თბილისი 2022

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომების XX ტომში (ჰუმანიტარულ და სოციალურ-პოლიტიკურ მეცნიერებათა მეცნიერებათა სერია) წარმოდგენილია სამეცნიერო გამოკვლევები ენათმეცნიერების, ლიტერატურათმცოდნეობის, ისტორიის, არქეოლოგიის პოლიტოლოგიის, სოციოლოგიის, სამართალმცოდნეობის, განათლების მეცნიერებებისა და ფსიქოლოგიის აქტუალურ პრობლემებზე.

კრებული განკუთვნილია როგორც შესაბამისი დარგების სპეციალისტებისა და სტუდენტებისთვის, ასევე ფართო მკითხველი საზოგადოებისთვის.

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომების მთავარი სარედაქციო საბჭო:

ზურაბ ხონელიძე, სსუ რექტორი, პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი (მთავარი სარედაქციო საბჭოს თავმჯდომარე); **ლია ახალაძე**, სსუ სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის უფროსი, ისტორიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი (მთავარი სარედაქციო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე); **ვეფხვია გვარამია**, სამართლის დოქტორი, პროფესორი, სამართლისა და დიპლომატიის ფაკულტეტის დეკანი; **ირმა დიხამინჯია**, ეკონომიკის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, ბიზნესისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი; **ნესტან კაკელია**, მათემატიკის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა, მათემატიკის, ტექნოლოგიებისა და ფარმაციის ფაკულტეტის დეკანი; **მერაბ ნაჭყებია**, ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი; **თამარ შინჯიაშვილი**, სოციოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი.

ჰუმანიტარულ და სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა სერიის სარედაქციო კოლეგია:

ზურაბ ჰაპასქირი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი (მთავარი რედაქტორი); **გურამ აბესაძე**, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **გიორგი ანთელავა**, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი; **ომარ არდამელია**, ისტორიის დოქტორი, პროფესორი; **ხათუნა ამადლობელი**, ფილოსოფიის დოქტორი, პროფესორი; **ჯონი აფაქიძე**, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ლია ახალაძე**, ისტორიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი (ტომის რედაქტორი); **თეიმურაზ გვანცელაძე**, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ემა კილანავა**, ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი; **კახა კოპალიანი**, ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი, **მარიამ მირესაშვილი**, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ლუარა სორდია**, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი პროფესორი, **ლედა ქობალია**, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **გულნაზ ხუხუა**, პედაგოგიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ვანტანგ ჯაფარიძე**, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ჯემალ ჯინჯინაძე** პედაგოგიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

ტომის რედაქტორი **ლია ახალაძე**

SOKHUMI STATE UNIVERSITY

PROCEEDINGS
OF SOKHUMI STATE UNIVERSITY

Volume XX

Humanities, Social and Political Sciences Series

Sokhumi State University Press
Tbilisi – 2022

The “**PROCEEDINGS OF SOKHUMI STATE UNIVERSITY**” (Humanities, Social and Political Sciences Series) represents the researches on the topical issues in linguistics, literary studies, history, archaeology, political sciences, social sciences, law, pedagogics and psychology.

The edition is intended for the specialists, students, and general readers.

**HIEF EDITORIAL COUNCIL
OF “PROCEEDINGS OF SOKHUMI STATE UNIVERSITY”:**

Zurab Khonelidze, SSU Rector, Doctor of Political Sciences (Head of the Council); **Lia Akhaladze**, Head of Scientific Research and Development Department of SSU, Doctor of History, Associate Professor (Deputy of the Head of the Council); **Vepkhvia Gvaramia**, Doctor of Law, Professor, Dean of the Faculty of Law and Diplomacy; **Irma Dikhaminjia**, Doctor of Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty of Business and Social Sciences; **Nestan Kekelia**, Doctor of Mathematics, Associate Professor, Dean of the Faculty of Natural Sciences, Mathematics, Technology and Pharmacy; **Merab Nachkibia**, Doctor of Philology, Professor, Dean of the Faculty of Humanities; **Tamar Shinjiashvili**, Doctor of Sociology, Associate Professor, Dean of the Faculty of Educational Sciences.

**EDITORIAL BOARD
OF HUMANITIES, SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES SERIES**

Zurab Papaskiri, Doctor of Historical Sciences, Professor (Editor-in-Chief); **Guram Abesadze**, Doctor of Political Sciences, Professor; **Lia Akhaladze**, Doctor of History, Associate Professor (Responsible Editor), **Khatuna Amaglobeli**, Doctor of Philosophy, Professor; **Giorgi Antelava**, Doctor of Historical Sciences, Associate Professor; **Omar Ardashelia**, doctor of history, Professor; **Johnny Apakidze**, Doctor of Historical Sciences, Professor; **Teimuraz Gvantseladze**, Doctor of Philological Sciences, Professor; **Emma Kilanava**, Doctor of Philology, Professor; **Kakhi Kopaliani**, Doctor of Psychology, Professor; **Mariam Miresashvili**, Doctor of Philological Sciences, Professor; **Luara Sordia**, Doctor of Philological Sciences, Professor; **Leda Kobalia**, Doctor of Philological Sciences, Professor; **Gulnaz Khukhua**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor; **Vakhtang Japaridze**, Doctor of Historical Sciences, Professor; **Jemal Jinjikhadze**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.

Lia Akhaladze - The Editor of the Volume

ს ა რ ჩ ე ვ ი = CONTENT

ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია History, Archeology, Ethnology

- აიშე აიჩიჩეჯი** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.09>
თბილისისა და რიზეს ხალხური რწმენის შედარება(კულტურულ- ისტორიული
თვალსაზრისით)11
Ayşe Ayçiçek - Comparison of Folk Beliefs of Tbilisi and Rize (From a
Cultural-Historical Point of View)
- ლია ახალაძე, ნინო შიოლაშვილი, თამარ ფხალაძე, თამარ შინჯიაშვილი,
გვანცა ბურდული** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.10>
ჩრდილოეთ კავკასიაში ქართველთა მიგრაციის საკითხი XIX საუკუნის მეორე
ნახევარსა და XX საუკუნის დასაწყისში (ქართული პრესის მიხედვით)22
**Lia Akhaladze , Nino Shiolashvili , Tamar Pkhaladze, Tamar Shinjiashvili,
Gvantsa Burduli** - The Issue of Georgian Migration to the North Caucasus in
the Second Half of the 19th Century and the Beginning of the 20th Century
(According to the Georgian Press)
- ნოდარ ბერულავა** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.11>
ეთნო-პოლიტიკური მდგომარეობა ცენტრალური აფხაზეთის სანაპიროზე
ბერძნული კოლონიზაციის მომენტიანობის (ძვ. წ. VII-V სს.)46
Nodar Berulava - Ethno-political Situation on the Coast of Central Abkhazia
at the Time of Greek Colonization (VII-V Centuries BC)
- ლევან გვიჩიანი** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.12>
სვანეთის და აფხაზეთის საზღვრისპირა ტოპონიმიკური ძიებანი59
Levan Gvichiani - Toponymic Searches on the Border of Svaneti and Abkhazia
- ოთარ დოლიძე** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.13>
საომარი მოქმედებები აფხაზეთში 1993 წლის მარტში76
Otar Dolidze - Hostilities in Abkhazia in March 1993
- Miloš Petrović** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.14>
Serbia, Georgia, and their Breakaway Regions: Examining the Socio-Political
Mirror Imagery89
მილოშ პეტროვიჩი სერბეთი, საქართველო და მათი სეპარატის-
ტული რეგიონები: სოციალურ-პოლიტიკური ანარეკლის შესწავლა
- ვახტანგ ჭანია** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.15>
აფხაზეთის „საკითხი“ და დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოები (ინგლისი,
საფრანგეთი, გერმანია) 1918-1920 წლებში113
Vakhtang Chania - Abkhazia "Issue" and Western European States (England,
France, Germany) in 1918-1920
- ია ჯიჭონაია** <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.16>
საქართველო-ჩრდილოეთ კავკასიის ურთიერთობები XI საუკუნეში 130

Ia Jichonaia - Relations Between Georgia and the North Caucasus in the 11th Century

ენათმეცნიერება = Linguistics

ნატო ბერიძე <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.01>

ნასახელარ ზმნათა სტრუქტურული ყალიბები და გაზმნავების ტენდენციები სამხრულ კილოებში136
Nato Beridze - Structural Forms of Denominative Verbs and Deverbalization Tendencies in the Southern sub-dialects

ემა კილანავა <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.02>

რეზულტატივი როგორც პასიური დიათეზების სემანტიკური აქტანტი149
Emma Kilanava - The Resultative as a Semantic Actant of the Passive Diatheses

ქეთევან მარგიანი <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.04>

მიცვალებულის კულტთან დაკავშირებული რიტუალების ამსახველი კოლოკაციები სვანურში (ეთნოლინგვისტური ანალიზი)157
Ketevan Margiani - Collocations Depicting Rituals Related to the Cult of the Dead in Svan (Ethnolinguistic Analysis)

მანანა შელია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.03>

კერამიკული ჭურჭლის ლინგვოკულტუროლოგიური თავისებურებები172
Manana Shelia - Linguocultural Features of Ceramic Ware Vocabulary

ლიტერატურათმცოდნეობა = Literary Studies

ნანა არახამია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.05>

ჭეშმარიტი მწერლობა ერებს შორის მეგობრობის პატიოსანი შუამავალი (დალი ცაავა) 190
Nana Arakhamia – True Writing, an Honest Mediator of Friendship Between Nations (Dali Tsaava)

თამილა ზვიადაძე <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.06>

დარიკო ფიფიას ლექსთა კონცეპტოსფერო 202
Tamila Zviadadze – Conceptosphere of Dariko Pipia's Poems

ნანა კუცია, მირანდა თოდუა <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.07>

აფხაზეთი პოეტურ ნარატივში. მარინე ტურავას პოეტური კრებული „სოსუმითბილისი“215

Nana Kutsia, Miranda Todua - Abkhazia in a Poetic Narrative. Marine Turava's Poetry Collection "Sokhumi-Tbilisi"

ლუარა სორდია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.08>

მეზღაურისა და მოგზაურის პარადიგმა ედგარ პოსა და გალაკტიონ ტაბიძის შემოქმედებაში222

Luara Sordia - Paradigm of the Sailor and the Traveler in the Works of Edgar Poe and Galaktion Tabidze.

ნესტან სულავა <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.36>

აფხაზეთი გიორგი მერჩულის ჰაგიოგრაფიულ თხზულებაში235

Nestan Sulava - Abkhazia In the Hagiographic Work of Giorgi Merchule

სამართალი = Law Studies

ლალი გაბისონია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.17>

წმინდა გიორგის კულტი და ფიცი, როგორც მტკიცებულება, ძველ ქართულ სამართალში247

Lali Gabisonia - The Cult and Oath of St. George, as Evidence in Ancient Georgian Law

ბადრი (კახა) კვარაცხელია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.18>

სამეგრელოს მთავრის დავით დადიანის განწესებანი263

Badri (Kakha) Kvaratskhelia - Regulations of Davit Dadiani, prince of Samegrelo

თამარ მამნიაშვილი <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.19>

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამსახურებში ადამიანის უფლებათა დაცვის პრობლემები 270

Tamar Mamniashvili - Human Rights Protection Issues at Penitentiary and Probation Services

მიხეილ მამნიაშვილი, გიმზერ ალანია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.20>

ადამიანის უფლებათა დაცვის პრობლემატიკა გამოძიების სტადიაზე279

Mikheil Mamniashvili, Gimzer Alania - Human Rights Protection Problems at the Investigation Stage

ედისერ ფუტკარაძე <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.21>

სურვილის მნიშვნელობა სისხლისსამართლებრივი და კრიმინოლოგიური თვალსაზრისით289

Edisher Phutkaradze - The Importance of the Will from a Criminal and Criminological Point of View

შორენა გაბიჩვაძე <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.22>

საკუთრებაში არსებული უძრავი ნივთის ხელყოფის ან სხვაგვარად ხელშეშლის აღკვეთის სამართლებრივი და პრაქტიკული პრობლემები304

Shorena Gabichvadze - Legal and Practical Problems of Preventing Encroachment or Otherwise Interference with the Immovable Property

პოლიტიკური მეცნიერებები, სოციოლოგია, ფსიქოლოგია
Political Sciences, Sociology, Psychology

ნოდარ დარსანია <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.23>
2020 წლის 31 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნები და პოლიტიკური სიტუაციის ესკალაცია საქართველოში325
Nodar Darsania - Parliament Elections of October 31, 2020 and Escalation of Political Situation in Georgia

ანა ზუბაშვილი <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.24>
სოციალური ქსელების საიტების გადაჭარბებული მოხმარება: ემპირიული კვლევების მიმოხილვა338
Ana Zubashvili – Excessive Use of Social Networking Sites: A Review of Empirical Studies

კახი კოპალიანი, ელენე ჩომახიძე, ანა ზუბაშვილი
<https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.25>
„ბნელი ტრიადის“ კითხვარის ადაპტაცია 363
Kakhi Kopaliani, Elene Chomakhidze, Ana Zubashvili - Adaptation of the "Dark Triad" Questionnaire

გელა ცაავა <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.26>
აფხაზურ-ჩერქეზული დიასპორა თურქეთში, სირიაში, იორდანიაში და რუსეთის ფედერაციაში381
Gela Tsaava - Abkhazian-Circassian Diaspora in Turkey, Syria, Jordan and Russian Federation

გელა ცაავა <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.27>
ე. წ. რუსული ბაზების საფრთხე ოკუპირებული აფხაზეთის მოსახლეობისთვის389
Gela Tsaava - Danger of So Called Russian Bases For the Population of Occupied Abkhazia

განათლების მეცნიერებანი
Education Scientific

თეიმურაზ ორმოცაძე <https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.28>
არაგეომეტრიული ამოცანების ამოხსნისას გეომეტრიული მიდგომების შესახებ398
Teimuraz Ormotsadze – About Geometric Approaches in Solving Non-geometric Tasks

მზევინარ ფაცაცია, ელენე ესიავა https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.29 რეგრესიის მოდელი - კორელაცია ასაკსა და კორონავირუსის ქეისს შორის ავსტრიის მაგალითზე	404
Mzevinar Patsatsia, Elene Esiava - Regression model -Correlation Between Age and Coronavirus Cases in Australia	
მაია ფირჩხაძე https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.30 თვითრეგულაციის საკითხისათვის სასკოლო და საუნივერსიტეტო პრაქტიკაში ასინქრონული სწავლების დროს	414
Maia Pirchkhadze - For the Issue of Self-regulation in School and University Practice During Asynchronous Learning Process	
მაია ფირჩხაძე https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.31 ტერმინ „აფხაზეთის“ გააზრებისთვის ისტორიის სახელმძღვანელოებში	437
Maya Pirchkhadze -To Understand the Term "Abkhazia" in History Textbooks	
მარი ყალაბეგაშვილი https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.32 ისტორიისა და ქართული ენის სწავლების საკითხი შიდა ქართლის მთიანეთის (ე.წ. სამხრეთ ოსეთის) სასკოლო განათლებაში	457
Mari kalabegashvili - The Issue of Teaching History and the Georgian Language in School Education in Shida Kartli Mtianeti (Kartli Region highland, so-called South Ossetia)	
ლეილა შეროზია https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.33 ახალი მიდგომები სკოლისა და ოჯახის ურთიერთობე	467
Leila Sherozia - New Approaches in School and Family Relations	
ლევან ჯინჯიხაძე https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.34 ქართული ენისა და ლიტერატურის ინტეგრირებული სწავლების მეთოდოლოგია - მოტივაცია და მისი სახეები	474
Levan Jinjikhadze - Methodology of Integrated Teaching of Georgian Language and Literature.Motivation and its Types	
ლევან ჯინჯიხაძე https://doi.org/10.52340/sou.2022.20.35 ქართული ენისა და ლიტერატურის ინტეგრირებული სწავლების კომუნიკაციური ტექნოლოგიების გამოყენება საგაკვეთილო პროცესში	482
Levan Jinjikhadze - Integrated teaching of Georgian Language and Literature Use of Communication Technologies in the Educational Process	

ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია
History, Archeology, Ethnology
11-135

ენათმეცნიერება = Linguistics
136-188

ლიტერატურათმცოდნეობა = Literary Studies
190-246

სამართალი = Law Studies
247-324

პოლიტიკური მეცნიერებები, სოციოლოგია, ფსიქოლოგია
Political Sciences, Sociology, Psychology
325-397

განათლების მეცნიერებანი
Education Scientific
398-493